

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1929 kl. 2 e. m.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av motion angående fortsatt eller annan lämplig anställning för vissa telegrambärare vid telegrafverkets stationer i Stockholm, Göteborg och Malmö.

I en inom andra kammaren väckt och till dess tredje tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 56, har herr Ström m. fl. hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om att de telegrambärare, vid telegrafverkets stationer i Stockholm, Göteborg och Malmö, vilka vunnit anställning före den 13 november 1920, måtte beredas fortsatt anställning i verkets tjänst eller ock genom verkets försorg beredas annan lämplig anställning.

Motionen.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över motionen från telegrafstyrelsen och generalpoststyrelsen samt dessutom berett telegrafverkets trafikpersonalförbund tillfälle att inkomma med yttrande. Samtliga dessa yttranden äro som bilagor fogade till detta utlåtande. Därjämte har yttrande inkommit från de berörda telegrambärarna i Göteborg, som i huvudsak anfört samma skäl, som återfinnas i telegrafverkets trafikpersonalförbunds yttrande.

Yttranden.

Såsom av de inkomna yttrandena framgår ha de telegrambärare, som i motionen avses, anställts i telegrafverkets tjänst sedan år 1920. Enligt de då, fr. o. m. $14/12$ 1917 och $1/2$ 1918, gällande bestämmelserna kunde telegrambärare befordras till extra ordinarie stationsbiträde. Det kan därför förmodas, att denna utsikt att bli mera fast anställd i telegrafverkets tjänst kan ha föranlett vederbörande att söka anställning som telegrambärare. För dem, som av denna anledning sökt och blivit antagna till telegrambärare, kan de nämnda bestämmelsernas upphäivande otvivelaktigt ha vållat misräkning och obehag, och utskottet behjärtar den svåra ställning, som dessa telegrambärare genom det ogynnsamma läget på arbetsmarknaden råkat i. Det får å andra sidan dock icke förbises, att de ända sedan slutet av år 1920 böra ha varit medvetna om att de förr eller senare kunde nödgas lämna telegrafverkets tjänst.

Utskottet.

Även om sociala billighetsskäl kunna tala för att något åtgjordes för att hjälpa ifrågavarande telegrambärare, anser sig utskottet av andra skäl dock icke kunna tillstyrka bifall till motionen. Det skulle nämligen innebära ett

ingripande från riksdagens sida i de affärsdrivande verkens skötsel, vilket utskottet anser vara principiellt oriktigt och vilket skulle kunna leda till icke önskvärda konsekvenser i andra fall, enär det är utskottet bekant, att det finnes andra befattningshavare, som med samma eller större rätt skulle kunna kräva att få kvarstå i statens tjänst, om hänsyn skulle tagas enbart till förhållandena och gällande bestämmelser vid befattningens tillträddande.

Under förvissning att telegrafverket i görligaste mån kommer att behålla de i motionen avsedda telegrambärarna i sin tjänst eller underlätta deras överförande till andra anställningar får utskottet därför med stöd av vad som ovan anförts hemställa,

att motionen II: 56 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 mars 1929.

På utskottets vägnar:

G. W. KÄLLMAN.

Närvarande: herrar *Källman, Lundquist* i Rotebro,* *Wirsell, Hollertz**, *Hultman, Andersson* i Falkenberg, *Lundgren**, *Andersson* i Malmö, *Larsson* i Göteborg och *Selberg*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Larsson* i Göteborg, som ansett, att utskottet bort hemställa om bifall till motionen.

*Bil. 1.**Till Riksdagens andra kammares tredje tillfälliga utskott.*

Enligt ämbetsskrivelse den 8 februari 1929 från Kungl. Kommunikationsdepartementet har Kungl. Maj:t anbefallt Telegrafstyrelsen att avgiva och till Riksdagens andra kammares tredje tillfälliga utskott överlämna yttrande över en inom kammaren väckt motion, nr 56, angående fortsatt eller annan lämplig anställning för vissa telegrambärare vid telegrafverkets stationer i Stockholm, Göteborg och Malmö. Till åtlydnad härav får Telegrafstyrelsen äran anföra följande.

Då Telegrafstyrelsen den 14 december 1917 beslöt att beträffande Stockholms telegrafstation göra undantag från dittillsvarande bestämmelser om skyldighet för den med telegrambäringen sysselsatta personalen att avgå vid viss maximialder och sedermera genom beslut den 1 februari 1918 utvidgade detta undantag till att avse även Göteborgs och Malmö stationer, torde detta böras huvudsakligen mot bakgrunden av då rådande abnorma förhållanden beträffande telegramtrafiken och speciellt de starkt ökade svårigheter beträffande telegrammens riktiga avlämning, som följde av kristidens stora främlingsinvasion. Besluten inneburo, att vederbörande telegrafdirektörer tills vidare ägde att till extra ordinarie stationsbiträden antaga de telegrambärare, vilkas kvarblivande i tjänsten de ansågo ur tjänstens synpunkt önskligt. Anmälan om dylik antagning skulle i varje fall ingivas till Styrelsen. Genom Styrelsens beslut den 22 februari 1918 fastställdes sagda antagning till att ske från och med månaden näst efter den, under vilken vederbörande fyllt 20 år.

Den 13 januari 1919 ingav Telegrafverkets Trafikpersonalförbund till Telegrafstyrelsen en framställning om införande av enhetligt lönesystem för telegrambärarna i riket, om åtgärder för telegrambärarnas fastanställande, begränsning av deras arbetstid m. m. I anledning härav uppdrog Styrelsen den 6 juni 1919 åt särskilda kommitterade inom telegrafverket att utreda och till Styrelsen avgiva förslag i nämnda frågor. I sitt den 18 juli 1919 daterade betänkande i ärendet uttalade sig dessa kommitterade bland annat för besättande av tills vidare högst halva antalet telegrambärafattningar i Stockholm, Göteborg och Malmö med ordinarie innehavare. Förslaget i anförda hänseende väckte betänkligheter hos Styrelsen och föranledde för det dåvarande ingen Styrelsens åtgärd.

I oktober 1920 inkom till Styrelsen anmälan, att det ovan angivna beslutet om vissa telegrambärare i Stockholm, Göteborg och Malmö antagning till extra ordinarie stationsbiträden från och med månaden efter 20-årsålderns inträde medfört konsekvenser, som vore ägnade att väcka missnöje inom telegrambärarkåren. Det hade sålunda inträffat, att en till levnadsåldern äldre telegrambärare blivit antagen till extra ordinarie stationsbiträde tidigare än en kamrat med lägre levnadsålder, oaktat den senare haft längre anställning i telegrafverkets tjänst än den förre. Vid prövning av denna fråga fann sig Styrelsen — som då hade under utarbetning nya, av 1920 års avlöningsreglemente för ordi-

narie tjänstemän vid kommunikationsverken föranledda bestämmelser för all icke-ordinarie personal vid telegrafverket — den 13 november 1920 böra återkalla det vederbörande telegrafdirektörer givna generella bemyndigandet ifråga om rätt för dem att till extra ordinarie stationsbiträden antaga vissa telegrambärare, och föreskrev Styrelsen därvid, att fråga om antagning av nya extra ordinarie stationsbiträden därefter skulle i varje fall hänskjutas till Styrelsens prövning.

Telegrafstyrelsens betänkligheter gent emot systemet med fast anställda telegrambärare hade vid denna tid ytterligare ökats. Vid fastställandet, den 21 april 1921, av de ovan berörda nya bestämmelserna angående den icke-ordinarie personalens vid telegrafverket avlönings- och anställningsvillkor beslöt Styrelsen därför att i full utsträckning återgå till tidigare stadganden om avgångsplikt för alla telegrambärare vid viss ålder, och fastställdes denna ålder till, för telegrambärare vid Stockholms, Göteborgs och Malmö stationer tiden för värnplikstjänstgöringens början och vid övriga stationer utgången av den månad, varunder vederbörande fyllde 18 år. Såsom övergångsbestämmelse ifråga om avgångsplikten skulle gälla, att ingen av de telegrambärare, som den 31 mars 1921 innehade eget fast förordnande, skulle vara skyldig att avgå från sin befattning tidigare än den 1 april 1923.

Den 29 maj 1922 ingav Trafikpersonalförbundet ånyo en framställning rörande fastanställande av telegrambärare och förbättring i övrigt av kårens framtidsutsikter m. m. Med anledning härav tillsattes åter en kommitté med uppdrag att utreda och framlägga förslag i telegrambärrfrågan — den enda efter den 13 november 1920 förekomna kommitté av detta slag. I sitt betänkande i frågan anslöto sig dessa kommitterade — med reservation dock från vederbörande personalrepresentanters sida — till det av Telegrafstyrelsen närmast därförut fastställda systemet med obligatorisk avgångsplikt för telegrambärarna vid viss maximialder och motiverade utförligt sin åsikt i detta hänseende. Kommittémajoritetens förslag beträffande avgångsplikten godkändes också genom Styrelsens beslut den 26 november 1923 och har alltsedan dess ägt allmän giltighet. Övergångsvis medgavs vid samma tillfälle de telegrambärare, som intagits i telegrafverkets tjänst före den 1 december 1920, att kvarstå, vid Stockholms, Göteborgs och Malmö stationer högst till utgången av den månad, då de fyllde 23 år, samt vid övriga stationer högst intill månaden efter 20-årsålderns uppnående, dock med rätt för dem som redan fyllt eller före den 1 april 1924 skulle fylla 23 respektive 20 år att kvarstå intill sistnämnda datum.

Sedan Trafikpersonalförbundet i mars 1926 hos Kungl. Maj:t gjort framställning om företrädesrätt för telegrambärare till antagning såsom brevbärrare, hemställde förbundet den 26 november 1926 — under åberopande av att avgörande beträffande nyssnämnda framställning till Kungl. Maj:t då ännu icke träffats och under hänvisning till rådande svårigheter å den allmänna arbetsmarknaden — hos Telegrafstyrelsen om bland annat respit till 25-årsålderns inträde med avgångsplikten för de telegrambärare vid Göteborgs och Malmö stationer, som enligt Styrelsens närmast förut fattade beslut voro skyldiga att avgå från och med månaden näst efter den, varunder de uppnått 23 års ålder. Ingen av telegrambärarna vid Stockholms station berördes av denna begäran. I vad framställningen rörde respit med avgångsplikten biföll Styrelsen densamma den 12 januari 1927 så till vida, att de då i tjänst varande telegrambärare vid Göteborgs och Malmö stationer, vilka enligt Styrelsens beslut den 26 november 1923 erhållit tillstånd att kvarstå i sina befattningar till

utgången av den månad, varunder de fyllde 23 år, och vilka enligt samma beslut skulle vara avgångspliktiga före den 1 januari 1928, medgåvos kvarstå i sina befattningar till utgången av år 1927, inom vilken tid frågan om telegrambärarnas överföring till postverket ansågs kunna väntas avgjord. I sin skrivelse till förbundet i denna fråga framhöll Styrelsen särskilt vikten av att de avgångspliktiga telegrambärarna sökte i god tid förskaffa sig annan anställning och icke i förlitande på de möjligheter, framställningen om överföring till postverket kunde öppna, uppsköte dessa försök till tiden omedelbart före avgången ur telegrafverkets tjänst.

Då frågan om telegrambärarnas överföring till postverket i december 1927 ännu icke definitivt avgjorts, inkom Trafikpersonalförbundet den 6 i nämnda månad med anhållan om ytterligare respit med de av ovannämnda övergångsbestämmelser berörda telegrambärarnas i Stockholm, Göteborg och Malmö avgång. Denna framställning, som i övrigt motiverats på liknande sätt som den närmast föregående, föranledde Styrelsen att den 7 december 1927 medgiva de i övergångsbestämmelserna den 26 november 1923 avsedda telegrambärare vid ifrågavarande stationer, vilka redan uppnått eller före den 1 januari 1929 skulle uppnå 23 års ålder, att kvarstå i sina befattningar till utgången av år 1928. Kungl. Maj:ts avgörande i frågan om telegrambärarnas överföring till postverket träffades den 3 februari 1928 och innebar, att Generalpoststyrelsen och Telegrafstyrelsen anbefalldes att i samband med den pågående utredningen beträffande anlitande av gemensam personal för post- och telegrafverken m. m. verkställa utredning och avgiva förslag jämväl beträffande det i Trafikpersonalförbundets framställning avsedda spörsmålet. Ett mindre antal telegrambärare har därefter genom underhandsöverenskommelse de båda styrelserna emellan överförts till postverket.

Slutligen har Trafikpersonalförbundet den 12 oktober 1928 inkommit till Styrelsen med en huvudsakligen med den rådande allmänna arbetslösheten motiverad framställning om generellt medgivande för telegrambärarna, i första hand de av meromnämnda övergångsbestämmelser berörda, att kvarstå i sina befattningar intill dess de genom egen eller telegrafverkets försorg erhållit anställningar å andra arbetsområden. Styrelsen, som till en början ansåg sig böra avslå denna framställning, fann sig, efter förd förhandling med representanter för förbundet, den 6 december 1928 böra så till vida tillmötesgå framställningen, att de överåriga telegrambärare i Stockholm, Göteborg och Malmö, vilka till följd av övergångsbestämmelserna den 26 november 1923 bibehållits i tjänst efter uppnådd avgångsålder, medgåvos kvarstå i sina befattningar högst till utgången av april månad 1929. Detta medgivande gavs under den uttryckliga, i skrivelse till förbundsordföranden särskilt understrukna förutsättningen, att vidare anstånd icke skulle ifrågakomma eller ens ifrågasättas. Om detta förbehåll hade förbundsordföranden vid förhandlingen utfäst sig att underrätta samtliga de berörda telegrambärarna.

Telegrafstyrelsen håller allt fortfarande före, att telegrambärararbetet lämpligast kan och bör ombesörjas av befattningshavare, som icke överskridit ungdomsåldern, och att inrättande av ordinarie telegrambärarbefattningar vore ett ur alla synpunkter olyckligt steg. Det är visserligen obestridligt, att arbetet med telegrammens utbärning vid de tre största stationerna i riket icke är fullt jämförbart med motsvarande arbete vid övriga stationer. Skillnaden i detta hänseende är dock relativt obetydlig och i varje fall icke så stor, att den kan motivera användande av telegrambärare av mogen ålder vid de tre ifrågava-

rande storstationerna. Av telegrambäraren såväl i Stockholm, Göteborg och Malmö som å övriga orter fordras endast ordentlighet och god fattningsförmåga samt först och främst förmåga att lätt och snabbt förflytta sig. Då sistnämnda förmåga av naturliga skäl icke kan oförändrad bevaras hos den vuxne eller åldrande mannen, skulle den ökade snabbhet vid telegrammens distribution till adressaterna, varpå telegrafverket särskilt under de senare åren nedlagt stora ansträngningar, komma att i betänklig grad äventyras genom inrättande av ordinarie befattningar för telegrambäringen eller fastanställande i annan form av telegrambärapersonalen. Vidare kräver telegrambärarens arbete icke några större kroppskrafter, enär han i motsats mot exempelvis brevbäraren vid postverket icke har något tyngande gods att transportera. En jämförelse med förhållandena vid postverket synes för övrigt vara av intresse för frågans belysande. Nämnda verk lär nämligen, enligt vad Telegrafstyrelsen inhämtat, vid sina största kontor använda sig uteslutande av ynglingar för befordringen av expressförsändelser, vilket arbete synes vara att närmast jämföra med telegrambärarens såsom krävande större snabbhet vid transporten än man kan förvänta av den till mogen ålder komne mannen men mindre fysisk styrka än den senare äger. Ynglingarna ifråga, vilka även i likhet med telegrambärarna anlitas för uppässning inomhus, lära i regel icke medgivas kvarstå i sina befattningar längre än till en uppnådd levnadsålder av omkring 18 år. Därest de avgå ur postverkets tjänst direkt från sina nu nämnda befattningar, lära de liksom telegrambärarna kunna tilldelas viss avgångsgratifikation, dock icke med högre belopp än 400 kronor, d. v. s. med avsevärt lägre maximibelopp än som, enligt vad här nedan säges, gäller för de i motionen avsedda telegrambärarna.

De åligganden, som påvila telegrambäraren i storstaden, ställa inga större krav på hans intellekt. I flertalet tvivelaktiga frågor, såsom beträffande eftersökandet av svårfunna adresser och dylikt, har han att hänvända sig till det befäl, som för sådant ändamål finnes särskilt anställt. Han har sålunda i huvudsak endast att med ledning av givna uppgifter uppsöka den avsedda adressaten och till honom avlämna vederbörande telegram eller ock förfara med det samma på sätt, som angives i den för honom utfärdade instruktionen. Då han i regel är uppfödd å den ort, där han tjänstgör, bör orienteringen där icke förorsaka honom några större svårigheter. De större distanserna i storstaden spela icke någon nämnvärd roll, enär han äger att på telegrafverkets bekostnad i tjänsten använda sig av velociped eller spårvagn. Efter avslutad utbärningstur kan han emellanåt nödgas att relativt långa stunder sitta överksam i avvaktan på ankomsten av ytterligare telegram för utbärning. I inomhusarbete äro hans göromål av enklaste beskaffenhet.

Telegrambärarens åligganden äro sålunda av den art, att de svårligen kunna hos en mogen man ingiva den rätta arbetsglädjen eller den tillfredsställelse, mannen erfar vid att fylla en mot hans krafter svarande arbetsuppgift. Någon ändring i dessa åligganden till att bliva av mera kvalificerad art vore för de här avsedda telegrambärarna icke att emotse inom en överskådlig framtid. Den antagning till extra ordinarie stationsbiträden av viss med telegrambäringen sysselsatt personal, som enligt det ovan sagda tillämpades under en kortare övergångstid, har nämligen medfört, att överskott av befattningshavare i stationsbiträdesgrad ännu förefinnes vid Stockholms, Göteborgs och Malmö stationer. Dessa tjänstemän måste givetvis vid uppstående tillfällen i första hand insättas på arbete, som mera svarar mot deras tjänsteställning. Sistnämnda befattningshavare äro emellertid till levnadsåldern endast obetydligt före de här

ifrågavarande, och flertalet övriga tjänstemän i samma grad äro ännu helt unga. Något sådant uppsving för verkets telegrafgren, att därav skulle föranledas nyinrättande av stationsbiträdes- eller närmast högre befattningar i någon avsevärdare utsträckning, synes icke heller vara att under nuvarande förhållanden emotse. Under dessa omständigheter synes det ligga nära till hands antaga, att den här ifrågasatta anställningen såsom ordinarie eller i huvudsak däremot svarande befattningshavare skulle tillskapa en med sitt arbete och sina befodringsutsikter ständigt missnöjd personalgrupp.

De av motionen berörda befattningshavarnas antal är, i Stockholm 2, i Göteborg 30 och i Malmö 5 eller tillsammans 37 stycken. Om dessa befattningshavare skulle medgivas kvarstå i telegrafverkets tjänst efter den 30 april 1929 och i samband därmed erhålla den i motionen synbarligen avsedda fastanställningen, kunde de icke rimligtvis erbjudas sämre villkor än de, som i liknande fall tillämpades under den ovan omnämnda övergångstiden närmast före den 13 november 1920. Då vid verket ännu finnas 27 stycken extra ordinarie stationsbiträden, kunde direkt antagning till ordinarie befattning i motsvarande grad för de här ifrågavarande telegrambärarna icke heller ifrågakomma. Därest meromhandlade telegrambärare således under innevarande år antoges till extra ordinarie stationsbiträden i stället för att enligt Styrelsens plan då avgå ur telegrafverkets tjänst, skulle verket härigenom förorsakas en omedelbar kostnadsökning i avlöningar och dyrtidstillägg av cirka 42,500 kronor per år räknat. Vid kvarstannande komme vederbörande emellertid att småningom uppflyttas till högre löneklasser samt att i sinom tid erhålla ordinarie stationsbiträdestjänster och till sist slutlöner i sistnämnda tjänster. Den härigenom uppstående kostnadsökningen beträffande allenast totalavlöningar komme att enligt nuvarande löneskalor och med nu gällande dyrtidstillägg stiga från nyssnämnda belopp till cirka 82,000 kronor per år. Härtill komme i båda de angivna fallen ytterligare kostnader för ökad semester och sjukavlöning m. m. Därjämte torde i här förutsatta fall icke kunna undgås krav från de med mera kvalificerat arbete sysselsatta, såsom befäl över telegrambärarna i regel tjänstgörande verkliga stationsbiträdena och vidare uppåt på förbättrad löneställning.

Verkets telegrafgren har sedan en längre tid och i likhet med övriga europeiska förvaltningars telegrafrörelse av mångahanda orsaker gått med ett betydande underskott. I denna verksamhetsgrens budget spelar kostnaden för telegrammens utbärning en ingalunda oväsentlig roll. Medelkostnaden härför vid Stockholms, Göteborgs och Malmö stationer utgjorde vid senaste undersökning därav, tiden 1 oktober 1926—30 september 1927, icke mindre än respektive 50, 51 och 36 öre per utburet telegram. Då bruttoinkomsten av portoavgifter för inländska telegram vid ungefär samma tid utgjorde i medeltal 1 krona 43 öre per telegram, är det tydligt, att utbärningskostnaderna varit alltför höga. Telegrafstyrelsen har också vidtagit åtgärder för att i mesta möjliga mån nedbringa kostnaderna i fråga. Om nu den här omhandlade ändringen beträffande vissa telegrambärare bleve verklighet och genomfördes på här angivna villkor, skulle Styrelsens strävanden i nyss sagda riktning betänkligt motverkas och den redan förut förlustbringande telegrafgrenen komma att belastas med en högst avsevärd och enligt Styrelsens mening fullkomligt opåkalad utgiftsökning. Styrelsen kan icke finna en sådan eventualitet vara förenlig med det allmänna kravet på ekonomisk hushållning inom statsförvaltningen.

Ett annat alternativ för de här avsedda telegrambärarnas kvarstannande i tjänst synes framskymta i motionen, nämligen tillfällig förlängning av anställningen intill dess annat arbete kan beredas dem. Vid bedömandet av frågan i denna del torde först böra bemärkas, att vederbörande själva alltsedan slutet av år 1920 varit medvetna om den tillfälliga arten av deras anställning, att Styrelsen, såsom förut nämnts, i sin skrivelse till Trafikpersonalförbundet den 12 januari 1927 betonat vikten av att de avgångspliktiga telegrambärarna sökte i god tid förskaffa sig annan anställning och icke i förlitande på de möjligheter, framställningen om överföring till postverket kunde öppna, uppsköte dessa försök till tiden omedelbart före avgången ur telegrafverkets tjänst, samt att Styrelsen i sin ovan relaterade skrivelse till förbundsordföranden den 6 december 1928 särskilt understrukt, att den då meddelade respen med avgången givits under den förutsättningen, att vidare anstånd icke skulle ifrågakomma eller ens ifrågasättas, en förutsättning, varom förbundsordföranden utfäst sig att underrätta samtliga de berörda telegrambärarna.

Styrelsen har för sin del sökt att så långt möjligt bereda de avgångspliktiga, dugliga telegrambärarna annat arbete. I samband med sitt ovan berörda beslut den 26 november 1923 har Styrelsen nämligen inrättat en särskild platsförmedling för telegrambärare, i vilken bland andra Trafikpersonalförbundets ordförande insatts såsom ledamot. Denna platsförmedling har vid rekryteringen å andra områden inom telegrafverket bevakat telegrambärarnas intressen samt därvid lyckats förskaffa ett flertal därtill lämpliga, inför avgångsplikten stående telegrambärare anställning såsom arbetare vid verkets linjeavdelningar ävensom medverkat till att några dylika telegrambärare på verkets bekostnad utbildats till radiotelegrafister. Möjligheterna för fortsatt överföring till linjeavdelningarna synas emellertid komma att avsevärt minskas, enär verket, med hänsyn till knappheten av de anslag, som ställas till verkets förfogande för fortsatt utveckling av statens telegraf- och telefonväsende, samt den successiva övergången till stamlinjekablar å de viktigare ledningssträckorna, torde komma att nedbringa sin arbetarstam. För telegrambärare i Stockholm, Göteborg och Malmö hava anordnats utbildningskurser i företrädesvis sådana ämnen, som kunna vara eleverna till nytta vid deras strävan att vinna anställning å andra arbetsområden. Dessutom har, såsom förut nämnts, samarbete under hand inlett mellan post- och telegrafverken för överförande av ifrågavarande telegrambärare till anställning såsom brevbärarelever vid postverket. Dylikt överförande har hittills kommit till stånd beträffande ett antal sådana telegrambärare, som befunnits fylla de av postverket uppställda fordringarna ifråga om hälsotillstånd samt allmän begåvning och skolunderbyggnad m. m. Ett flertal telegrambärare har dock befunnits icke uppfylla sagda fordringar. Ytterligare har telegrafverket sökt sörja för att de unga männen ifråga vid avgång utan tillförsäkrad annan anställning vid verket icke skola bliva helt blottställda utan äga ett litet kapital för den närmaste tidens behov och för underlättande av deras möjligheter att bryta sig en ny bana. Maximibeloppet av den s. k. avgångsgratifikationen för telegrambärare, vilket i samband med Styrelsens fastställande, den 21 april 1921, av de nya bestämmelserna rörande den icke-ordinarie personalens avlönings- och anställningsvillkor höjts beträffande samtliga telegrambärare i Stockholm, Göteborg och Malmö från förutvarande 300 till 480 kronor, har nämligen beträffande de av övergångsbestämmelserna den 26 november 1923 berörda telegrambärarna ytterligare höjts till 960 kronor. De i motionen avsedda telegrambärarna synas komma att, då de avgå ur telegrafverkets tjänst direkt från sina nuvarande anställningar, tilldelas avgångsgrati-

fikation med, för två stycken 900—950 kronor och för envar av de övriga 960 kronor.

Då telegrafverket sålunda inför den minskade möjligheten att bereda de överåriga telegrambärarna annan anställning i statstjänst sökt göra vad göras kan i syfte att för dem underlätta övergången till annan verksamhet, har verket även ansett sig hava anledning förvänta, att de själva skulle göra ansträngningar för att skaffa sig annat arbete. Det synes icke vara fullt klarlagt, att dylika ansträngningar verkligen gjorts med den intensitet, det avsedda målet borde förtjäna. Däremot synes det Styrelsen kunna förutsättas, att vederbörande skulle, därest de ägde visshet om kvarstannande vid verket såsom en utväg till försörjning under alla omständigheter, slappas i sitt intresse att förskaffa sig annat arbete. Förutsättningarna för att övergå till annat förvärvsarbete måste också vid den ålder, vartill vederbörande nu hunnit, komma att i rask takt förminskas. Innebörden i den nu senast berörda delen av motionen torde alltså realiter komma att i ganska ringa mån skilja sig från det synbara huvudalternativet, fastanställande av telegrambärarna ifråga. En skillnad skulle dock, teoretiskt sett, kunna komma att uppstå. Vid ett kvarstannande, som angäves vara tillfälligt, kunde det nämligen knappast komma ifråga, att vederbörande bereddes andra anställningsvillkor än de för telegrambärare å respektive orter allmänt gällande. Det torde icke behöva framhållas, att sådana anställningsvillkor bleve i längden ohållbara beträffande den vuxne mannen och kanske familjeförsörjaren samt att ett vidhållande av desamma måste småningom alstra missnöje hos befattningshavaren och förkväva hans intresse för arbetet.

Även om man insloge på den sist antydda vägen och strikt fullföljde systemet däri, skulle telegrafverket komma att därav förorsakas en viss kostnad utöver vad eljest beräknats. Vid kvarstannande i oförändrad befattning och placering å löneskalan komme vederbörande nämligen att alltid åtnjuta lön enligt högsta gällande löneklass, under det att man vid hans nu av telegrafverket fastställda avgång kunde beräkna honom ersatt av en telegrambärare med medelavlöning å respektive orter. Skillnaden emellan dessa båda belopp komme att uppgå till cirka 25,500 kronor per år, en summa, som enligt Styrelsens uppfattning komme att utgivas utan någon nytta för verket eller vederbörande befattningshavare.

Styrelsen vill slutligen framhålla, att Styrelsen just i dessa dagar nödgas på grund av den fortgående automatiseringen av de lokala telefonnäten i Stockholm och Göteborg till definitiv avgång ur verkets tjänst uppsäga flera hundratals icke ordinarie telefonister, vilka samtliga hava en anställningstid av mer än 10 år och en levnadsålder av omkring 30 år. Ett bifall till vad i motionen avsetts skulle under sådana förhållanden innebära ett oskäligt gynnande av telegrambärarpersonalen i jämförelse med nyssnämnda kvinnliga befattningshavare.

Under återopande av vad ovan anförts får Telegrafstyrelsen för sin del på det livligaste avstyrka den här ifrågavarande motionen.

Stockholm den 28 februari 1929.

Kungl. Telegrafstyrelsen.

A. HAMILTON.

Axel Petri.

/ Harald Lindberg.

Till Riksdagens andra kammarens tredje tillfälliga utskott.

Kungl. Maj:t har den 8 dennes anbefallt generalpoststyrelsen och telegrafstyrelsen att, var för sig, avgiva och till Eder senast den 1 mars 1929 överlämna begärt yttrande över en inom riksdagens andra kammare väckt motion, nr 56, angående fortsatt eller annan lämplig anställning för vissa telegrambärare vid telegrafverkets stationer i Stockholm, Göteborg och Malmö.

På grund därav får generalpoststyrelsen, med överlämnande av en avskrift utav styrelsens den 14 oktober 1927 till Kungl. Maj:t avgivna utlåtande i fråga om företrädesrätt för telegrambärare till antagande såsom brevbärarelever, för sin del äran anföra följande.

Redan i utlåtandet har framhållits att generalpoststyrelsen i den mån, det vore möjligt, sökt att, efter anvisning, till brevbärarelever antaga telegrambärare, som vid verkställd uttagningsprövning befunnits lämpliga för postverket. Denna praxis har styrelsen och sedermera sökt iakttaga. Styrelsen har också under nästlidna år till postdirektörerna med överlämnande av uppgifter å avgångspliktiga telegrambärare, meddelat, att avsett vore att till brevbärarelever antaga ett antal telegrambärare dock endast i den mån det icke verkade hindrande på antagandet av kontorsvakter och brevbärarbiträden, vilka under längre tid tjänstgjort i postverket.

I återopade utlåtande har generalpoststyrelsen däremot bestämt avstyrkt gjord hemställan om företrädesrätt för väl vitsordade telegrambärare till antagning som brevbärarelever. En sådan rätt för dessa skulle nämligen lända till förfång för, bl. a., en mängd personer till vilka postverket måste anses hava iklätt sig vissa förpliktelser, enär de längre tid anlitas i verket såsom brevbärarbiträden eller såsom kontorsvakter.

Det må för övrigt framhållas, att såsom brevbärare, vilkas anställning i motsats till telegrambärare är avsedd att bli för framtiden bestående, givetvis ej kunna antagas andra personer än sådana, som besitta vederbörlig kroppsbeskaffenhet och i övrigt äro lämpliga för tjänstgöring i postverket. Det är, såsom framgår av det nedanstående, ej säkert, att telegrambärarna motsvara dessa fordringar.

I fråga om telegrambärarens antagande till brevbärarelev under den senaste tiden i de distrikt, inom vilka Stockholm, Göteborg och Malmö äro belägna, må meddelas följande upplysningar.

I Stockholms distrikt provades för antagning till brevbärarelever under åren 1927 och 1928 22 telegrambärare. Av dem godkändes 14 för deltagande i utbildningen under det att av de övriga ej mindre än 6 måste avvisas från denna, enär de icke kunde förete vederbörligt läkarbetyg. Av de godkända blev en underkänd i utbildningen och avgick en från denna. I slutet av innevarande år kunna ytterligare 6 eller 7 telegrambärare antagas till brevbärarelever i Stockholm.

I Västra distriktet, där antalet brevbärarbiträden är särskilt stort, blevo emellertid under år 1927 2 telegrambärare antagna till brevbärarelever, varemot under år 1928 ingen telegrambärare kunde antagas. Ej heller under innevarande år kan någon telegrambärare antagas till brevbärarelev inom Västra distriktet.

I Södra distriktet antogos under åren 1927 och 1928 3 telegrambärare till brevbärarelever. En telegrambärare kunde på grund av nedsatt synskärpa ej

antagas. Fem telegrambärare tjänstgöra för närvarande inom distriktet för att, därest de befinnas lämpliga, antagas till brevbärarelever. Utöver dessa kan under innevarande år ingen telegrambärare antagas till brevbärarelev i Södra distriktet.

Stockholm den 26 februari 1929.

Kungl. Generalpoststyrelsen.

GUSTAF KIHLMARK.

Jacques Pramberg.

August Broberg.

Avskrift.

Bil. 3.

Till Konungen.

Genom remiss den 17 mars 1926 har Kungl. Maj:t anbefallt generalpoststyrelsen att, efter samråd med telegrafstyrelsen, avgiva utlåtande över en av telegrafverkets trafikpersonalförbund gjord hemställan, avseende företrädesrätt för telegrambärare till antagande såsom brevbärarelever.

Då förbundet icke synes hava full kännedom om de olika göromål, som ankomma på en brevbärare, får generalpoststyrelsen, innan styrelsen ingår på närmare redogörelse för de fordringar, som ställas på den personal vid postverket, varom här är fråga, till en början i underdånighet framhålla, att en brevbärare har icke blott att fullgöra uppdraget att å orter, där lokalbrevbäring finnes anordnad, till adressaterna beställa brevörsändelser, tidningar, paket m. m. samt i vissa fall jämväl värdeförsändelser, utan även att förrätta brevlådstömning, posttransporter, utväxling av post med postkupéer, handläggning av avgående postabonnerade tidningar, stämpling av försändelser samt viss behandling å postkontor och i postkupé av den avgående och ankommande posten m. m.

Med hänsyn till dessa mångskiftande göromål måste vissa fordringar uppställas å de personer, som skola utbildas till brevbärare. Att så sker, är desto nödvändigare, som en brevbärare bör kunna utan vidare utbildning befordras till posttjänst, en befattning, som bl. a. kräver rätt ingående kännedom om postanstalternas i Sverige belägenhet.

I detta sammanhang bör anmärkas, att postverket, för att i möjligaste mån hålla antalet av nyanställd personal i brevbärargraden nere, i stor utsträckning måste till vikariat för och förstärkning av brevbärarpersonal anlita personer, som icke tillhöra postverket.

För upppassningsgöromål å postkontor som ock för expressbeställning anlitas å de största postanstalternas såsom kontorsvakter ynglingar i ålder 15—18 år.

Beträffande därefter de fordringar, som ansetts böra uppställas å brevbärarelever, får styrelsen meddela följande.

Antagandet av brevbärarelever sker i allmänhet en gång årligen. Antagandet föregås av en uttagningsprövning, som är avsedd att utröna sökandes kroppsliga och intellektuella förutsättningar för postarbetet. För antagandet erfordras bl. a. minst godkända kunskaper enligt § 47 folkskolestadgan (4:e klassen). Men uttagningsprövningen skall jämväl ådagalägga, om sökande i svenska språket och i räkning samt geografi anses hava det kunskapsmått, som är nödvändigt.

Uttagningsprövningen måste varje sökande, sålunda jämväl de ovan nämnda kontorsvakterna (expressbuden), undergå. Resultatet av prövningen ligger till grund för antagning till brevbärarelev. Utbildningen såsom sådan varar ett år och är såväl praktisk som teoretisk. I det förra avseendet skola eleverna övas uti de olika sysslor, som enligt vad ovan nämnts tillkomma tjänstemän av denna kategori. I det senare avseendet skola de inlära samtliga postanstalter, som ligga vid järnväg, och erhålla undervisning i järnvägsposttidtabellens handhavande. Härförutom avser den teoretiska utbildningen att bibringa eleverna kännedom om vissa postförfattningar. Vid utbildningsårets slut anställs slutprövning. De elever, som godkänts i denna, antagas till brevbäraraspiranter, vilket emellertid icke innebär stadigvarande anställning. Efter vunnen första ordinarie anställning och vidare utbildning i postverket, kan befordran äga rum till befattningarna såsom förste postiljon och överpostiljon, befattningar, med vilka är förenat ett arbete, varmed det specialarbete, som telegrambärare utföra, har föga gemensamt.

Jämlikt bestämmelserna om civilanställning av manskap vid armén och marinen åligger det generalpoststyrelsen att vid rekrytering av brevbärarkåren jämväl antaga ett antal militärer. Med hänsyn härtill och till att postverket måste anses hava vissa förpliktelser mot de personer, som en längre tid anlitats i postverket, har antalet av nyrekryterad personal, som icke utgjorts av militärer eller förut anlitats i postverket, varit synnerligen ringa.

Generalpoststyrelsen har emellertid i den mån, som det av nyss angivna skäl varit möjligt, sökt att efter anvisning antaga en eller annan förutvarande telegrambärare, som vid verkställd uttagningsprövning befunnits lämplig för postverket och som bl. a. styrkt sig hava med minst godkända insikter avlagt avgångsexamen enligt § 47 folkskolestadgan. Det samarbete, som således i viss grad ägt rum med telegrafstyrelsen, vill generalpoststyrelsen i all den mån, det är möjligt och lämpligt och i postverkets tjänst redan anlitade personers berättigade krav icke åsidosättas, fortsätta.

Däremot måste generalpoststyrelsen bestämt avstyrika trafikpersonalförbundets hemställan, att postverket i första hand skulle antaga till brevbärarelever väl vitsordade telegrambärare.

Generalpoststyrelsen anser, att de personer, som anlitats i postverket för vikariat eller förstärkning eller såsom kontorsvakter (expressbud), vilkas antal för närvarande uppgår till omkring 300, och vilka vid uttagningsprövning befinnas lämpliga för postarbetet, ävensom sådana militärer, som avses i ovan nämnda bestämmelser om civilanställning och vilka hittills visat sig väl skickade för att utöva förmanskap, böra i första hand antagas till brevbärarelever.

Den remitterade skriften ävensom telegrafstyrelsens yttrande i frågan biläggas.

Generalpoststyrelsen får i underdånighet hemställa,

att telegrafverkets trafikpersonalförbunds framställning icke måtte till någon Kungl. Maj: ts åtgärd föranleda.

I behandlingen av detta ärende hava utom undertecknade deltagit byråcheferna Kihlmark och Hasselrot samt t. f. byråchefen Grape.

Stockholm den 14 oktober 1927.

Underdånigst

ANDERS ÖRNE.

Jacques Pramberg.

Victor Flodman.

Bil. 4.

Till Riksdagens andra kammarens tredje tillfälliga utskott.

På grund av utskottets skrivelse den 6 februari 1929, varigenom Telegrafverkets Trafikpersonalförbund beretts tillfälle avgiva yttrande över en i kammaren väckt motion, nr. 56, angående fortsatt eller annan anställning för vissa telegrambärare vid telegrafverkets stationer i Stockholm, Göteborg och Malmö, får förbundet härmed anföra följande:

Före år 1917 praktiserades det systemet, att till telegrambärare antogos ungdomar i 14-årsåldern, vilka erhöles en helt och hållet tillfällig anställning, för att senast vid värnpliktstjänstgöringens början skiljas ur verkets tjänst.

Av denna anledning betraktade också telegrambäraren sin anställning såsom helt tillfällig, varigenom det ytterst sällan hände att telegrambäraren kvarstod i tjänsten till avgångsålderns inträde. Detta var då rätt vanligt enär det vid denna tidpunkt icke mötte några som helst svårigheter för telegrambäraren att erhålla annat och bättre avlönat arbete.

Härav följde, att den säkerhet och pålitlighet, som måste vara en oeftergivlig fordran vid telegramutbäringen, ej alltid kunde upprätthållas. Dessa unga pojkar, som fått sig anförtrött det ingalunda oviktiga uppdraget att verkställa den sista expeditionen i telegrammens befordran, avlämnandet till adressaten, hade i de flesta fall ett oklart begrepp om vikten av sitt arbete.

Det är visserligen riktigt att telegrambärarens närmaste befäl, stationsförmän och stationsbiträden, vilka ha till uppgift att förbereda telegrammens utbäring, även skall hjälpa telegrambäraren till rätta i de fall denne är tveksam och villrådig. Men denna hjälp är dock begränsad till att kunna meddelas telegrambäraren innan han utsändes från stationen. Väl utsänd skall telegrambäraren icke blott avlämna sina telegram enligt instruktionens föreskrifter utan även i tveksamma, ofta förekommande fall visa prov på självständig omdömesförmåga; huruvida telegrambäraren skall företaga ändring av sin marschroute, till stationen återbära obeställbart il- eller statstelegram före utbäringen av eventuellt medhavda andra telegram o. s. v. är ju frågor inför vilka telegrambäraren dagligen ställes och för vilka förhandsinstruktioner ej alltid kunna lämnas. I dylika för en tillfredsställande telegramavlämning så viktiga fall, då det gällde för telegrambäraren att på egen hand fatta snabba och riktiga beslut, brast det ofta betänkligt för de unga 14—15-åringarna.

Dessa svagheter — osäkerhet, omognad jämte bristande intresse och oförståelse för arbetet — blevo särskilt märkbara under telegrambärarens första anställningsår, innan han hunnit förvärva vana vid arbetet, och innan han nått den levnadsålder då ett klart begrepp om telegrammens ändamål och värde kunnat inhämtas. Men det olyckliga var, att när telegrambäraren efter några års anställning förvärvat sig färdighet och säkerhet, och hans arbetskraft följaktligen kunde tillfullo utnyttjas inträffade i regel att han lämnade verket.

Följden härav blev en ständig och livlig omsättning inom telegrambärarekåren. Vid de större stationerna var ett antal telegrambärare alltid under uppövning. Systemet ansågs vid denna tidpunkt vara olämpligt ur såväl verkets som den berörda personalens synpunkt och den för verket mest kännbara olägenheten — osäkerhet och opålitlighet i telegrammens avlämnande — föranledde Telegrafstyrelsen den 14 december 1917 och den 1 februari 1918 besluta, att telegrambärarna vid Stockholms, Göteborgs och Malmö telegrafstationer skulle

efter fyllda 20 år kunna av vederbörande telegrafdirektörer antagas till e. o. stationsbiträden, med bibehållande av sitt förutvarande arbete. Beslutet var förestavat av en önskan att få en mera pålitlig och omdömesgill telegrambärarepersonal, vilket ansågs vara nödvändigt för en säker telegramutdelning i dessa städer med deras komplicerade adressförhållanden.

I anledning av en den 13 januari 1919 av förbundet gjord framställning till Telegrafstyrelsen om införandet av enhetligt lönesystem för samtliga telegrambärare, begränsning av arbetstiden, telegrambärarnas fastanställning m. m., uppdrog Telegrafstyrelsen åt särskilda kommittéer att utreda dessa frågor och inkomma med förslag. Den 18 juli 1919 avgävo kommittéerna sitt betänkande i dessa frågor som bl. a. innehöll förslag om ordinarieanställning av halva antalet telegrambärarebefattningar i Stockholm, Göteborg och Malmö. Kommittéerna, som voro 4 varav 3 tjänstemän i befälsställning och 1 representant för förbundet, voro enhälliga i sin uppfattning och motiverade bl. a. sitt förslag sålunda: »De stora distanser som man vid de större stationerna ha att räkna med och det förhållandet, att den egna orienteringsförmågan och det självständiga omdömet i väsentlig grad sättas på prov och få göra sig gällande vid sökandet efter svårfunna adressater, medföra att arbetet vid dessa stationer såväl fysiskt som psykiskt blir av annan art än vid mindre stationer. Även för telegrafverkets egen del har det ju framstått såsom ett känt behov att i de största städerna erhålla en mera tränad och omdömesgill telegrambärarekår än den som kan vinnas med det nuvarande systemet.»

Kommittéernas förslag i fråga om ordinarieanställning av telegrambärarna vid huvudstationerna föranledde dock intet beslut från Telegrafstyrelsens sida.

Den 13 november 1920 återkallade Telegrafstyrelsen det till telegrafdirektörerna lämnade generella bemyndigandet att till e. o. stationsbiträden antaga telegrambärare.

Året därpå, den 21 april 1921, konfirmerade Telegrafstyrelsen sitt beslut av den 19/11 1920 genom fastställandet av nya avlöningsbestämmelser för extra tjänstemän vid telegrafverket, i vilka föreskrevs att avgångsplikten för telegrambärare vid huvudstationerna inträffar vid tiden för värnpliktstjänstgöringens början och för telegrambärare vid de övriga stationerna vid fyllda 18 år.

På grund av detta beslut, vilket innebar ett avståndstagande från den eniga uppfattning 1919 års kommitté hade i frågan, har förbundet vid upprepade tillfällen till Telegrafstyrelsen hemställt om förnyad behandling av frågan angående telegrambärarnas framtida anställning.

Den 29 maj 1922 hemställde förbundet till Telegrafstyrelsen att paragrafen angående telegrambärarnas avgångsplikt skulle suspenderas; att telegrambärare som fyllt 20 år skulle tilldelas samma avlönning som e. o. stationsbiträde; att utredning skulle verkställas angående anordnandet av kurser för telegrambärare i allmänna ämnen m. m. i syfte att göra dem tjänstbara till högre befattningar vid stationerna samt utreda frågan angående telegrambärarnas utbildning och överföring till linjeavdelningen, samt att telegrambärarna vid de större stationerna skulle fastanställas, och att framställning skulle göras till Kungl. Maj:t om inrättandet av två nya befattningar, telegrambärare och e. o. telegrambärare, att inplaceras i första lönegraden (nu femte) i löneplanen för resp. manliga ordinarie och manliga extra ordinarie tjänstemän.

I anledning av denna förbundets framställning beslöt Telegrafstyrelsen den 15 november 1922 uppdraga åt en kommitté bestående av tre representanter för telegrafverket och tre representanter för förbundet att i samråd uppgöra detaljerat förslag till de åtgärder, som skulle anses erforderliga för frågornas lösning.

Kommittéerade avgåvo sitt betänkande den 29 april 1923.

Majoriteten inom kommittén — telegrafverkets representanter — avstyrkte förslaget om fastanställning av telegrambärarna enär de ansågo skälen för överförandet på ordinarie stat av ifrågavarande telegrambärare icke voro så bärande att de kunde uppväga de med systemet såväl organisatoriskt som ekonomiskt förenade nackdelarna.

Kommittéminoriteten — förbundets representanter — föreslogo i en till betänkandet fogad reservation att hälften av de vid stationerna i Stockholm, Göteborg och Malmö anställda telegrambärarna skulle anställas på ordinarie stat och att för den övriga hälften av huvudstationernas telegrambärare, liksom för telegrambärarna vid de övriga stationerna, skulle bestämmas att den fastställda avgångsplikten vid 20 resp. 18 å 19 levnadsår skulle upphävas och att de skulle garanteras en framtida anställning genom verkets försorg, inom eller utom verket, samt, att dessa telegrambärare skulle medgivnas rätt att kvarstå i sina befattningar intill högst 30 levnadsår. Minoriteten ansåg att genom fastställandet av ett sådant system skulle för de tre huvudstationerna vinnas, att telegrambärarekåren till sin huvudsakliga del komme att bestå av äldre, omdömesgilla och beprövade telegrambärare.

Den 26 november 1923 fattade Telegrafstyrelsen beslut i anledning av det av kommittéerade framlagda förslaget.

Enligt detta beslut ställde sig Telegrafstyrelsen helt på kommittémajoritetens sida, varigenom bestämmelserna om telegrambärarnas vid huvudstationerna avgångsplikt blev fastställd till tiden för värnpliktstjänstgöringens början och för telegrambärarna vid de övriga stationerna vid fyllda 18 år.

Ett av kommittéerade framlagt förslag om inrättandet av en särskild platsförmedling biträdades av Telegrafstyrelsen likaså ett förslag om övergångsbestämmelser för de telegrambärare som anställdts vid huvudstationerna före den 1 december 1920, innebärande, att dessa telegrambärare skulle äga rätt kvarstå i tjänsten intill dess de fyllt 23 år.

Ifrågavarande telegrambärare, vilka antagits vid en tidpunkt då utsikt förefanns för dem att erhålla fortsatt anställning inom verket såsom e. o. stationsbiträden, ha sedermera på grund av framställningar från förbundets sida, medgivits kvarstå i sina befattningar, först till utgången av år 1927, sedermera till utgången av år 1928 och slutligen intill utgången av april månad 1929. Det är av denna kategori telegrambärare som 37 st. fortfarande kvarstå i verkets tjänst.

Förbundet har för sin del, sedan Telegrafstyrelsen tagit definitiv ställning mot ordinarieanställandet av telegrambärarna, inriktat sig på att söka få en ordnad övergång till andra statsverk av avgångspliktiga telegrambärare. I detta avseende hemställde förbundet den 12 oktober 1928 till Telegrafstyrelsen att *alla* telegrambärare, alltså även de som äro skyldiga att avgå vid värnpliktsålderns inträde eller vid fyllda 18 år — vilka icke äro berörda i den väckta motionen — skulle äga rätt att kvarstå i sina befattningar intill dess de genom egen eller telegrafverkets försorg erhållit anställningar å andra arbetsområden. Telegrafstyrelsen beslöt dock avslå denna framställning men medgav, att de s. k. överåriga, vilka voro skyldiga avgå den 1 januari 1929, skulle få respit med avgången till utgången av april månad 1929.

Förutom de i motionen omnämnda 37 telegrambärarna stå icke mindre än ytterligare 63 telegrambärare inför utsikten att under innevarande år avskedas från sina befattningar med ytterst liten utsikt att erhålla något annat arbete.

Förbundet vill icke underlåta framhålla, att telegrambärarna mot en jämförelsevis låg avlöning få ägna sitt arbete åt telegrafverket utan att under denna tid få tillfälle lära något yrke, som för framtiden kan skaffa dem livsuppehälle, för att sedan i sin bästa ålder kastas ut i livet. Man bör kunna förutsätta att staten såsom mönsterarbetsgivare bör se till att dess egna tjänare behandlas på ett humanare sätt än vad här är fallet. I detta avseende ställa vi vårt hopp till att utskottet bistår förbundet i dess strävan att åstadkomma en ur alla synpunkter rättvis lösning av denna fråga. Förbundet har ansett sig så mycket mera kunna uttrycka denna förhoppning då det här gäller i statens tjänst anställda och då Kungl. Maj:t ansett det vara nödvändigt utreda frågan angående arbetslöshetens — och då speciellt ungdomsarbetslöshetens — bekämpande.

Vi vilja begagna tillfället meddela att vi fortfarande äro av den principiella uppfattningen att ett antal av de nu anställda telegrambärarna vid huvudstationerna skulle kunna anställas i fastare form, varigenom också svårigheterna att anskaffa de övriga annat arbete skulle väsentligt underlättas. Härvid anse vi det vara givet att de telegrambärare, som anställdts före den 1 december 1920 och som då hade utsikter till befordran, i första hand skulle få kvarstå i sina befattningar och erhålla lön motsvarande den som är gällande för manliga tjänstemän i 5:e lönegraden.

I det fall utskottet anser, att Telegrafstyrelsens nu gällande anställningsvillkor för telegrambärare böra bestå, torde det vara nödvändigt att åtgärder vidtagas för att på ett bättre sätt än vad nu är fallet bereda möjligheter för de avgångspliktiga, vilka visat sig skötsamma och pålitliga, att erhålla fortsatt anställning i statens tjänst.

På grund av vad vi här ovan anført får förbundet hemställa,

att utskottet *dels* tillstyrker här ifrågavarande motion *och dels* föreslår att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer, att även de telegrambärare, vilka äro skyldiga att avgå vid tiden för värnpliktstjänstgöringens början eller vid fyllda 18 år, beredas fortsatt anställning i verkets tjänst eller genom verkets försorg beredas annan lämplig anställning.

Stockholm den 10 mars 1929.

För Telegrafverkets Trafikpersonalförbund:

Ernst Klasén.

Ordf.

Ture Ohlsson.

Sekr.